

Keinoja vaikuttaa kuntalaisten hiilijalanjälkeen

Marja Salo, erikoistutkija
Ilmastoratkaisut, kunnat ja alueet
Suomen ympäristökeskus

Hinku kevätpäivä 3.5.2023

hiilineutraalisuomi.fi

CANEMURE

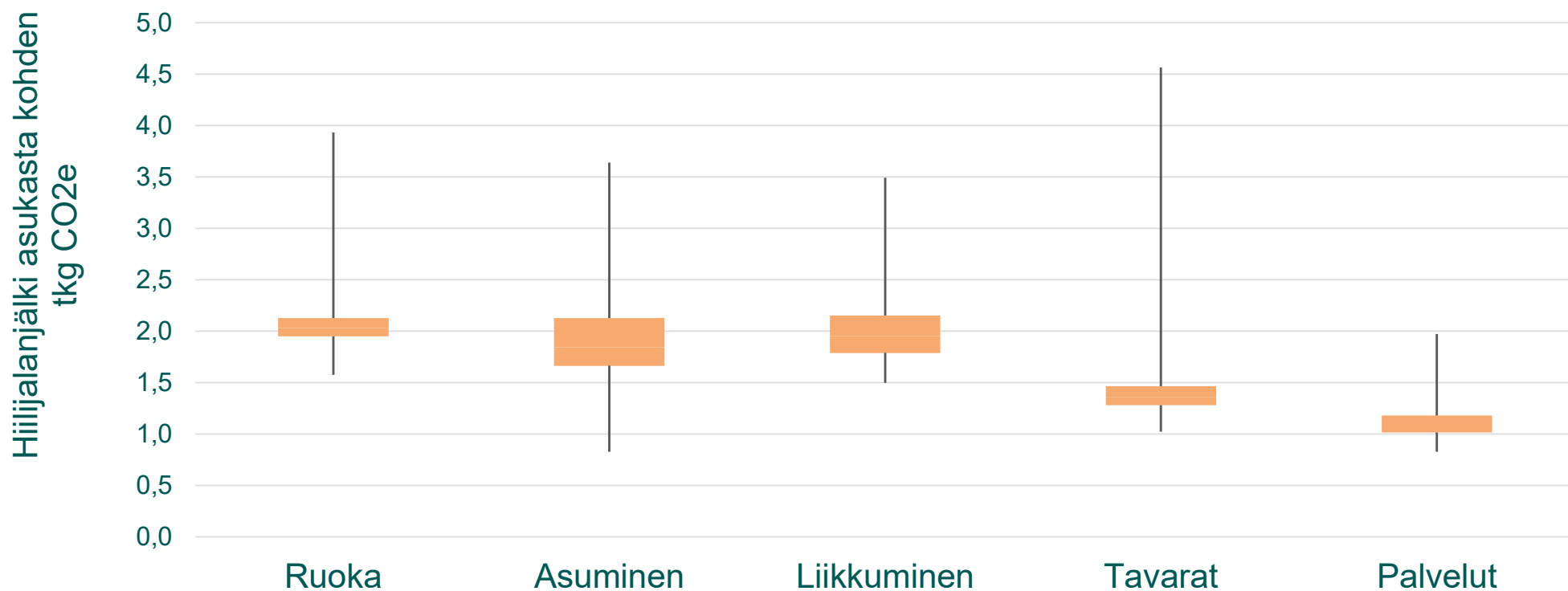
Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kotitalouksien kulutuksen hiilijalanjäljen vaihtelu kunnissa

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kotitalouksien kulutuksen kuntakohtaiset vaihteluvälit

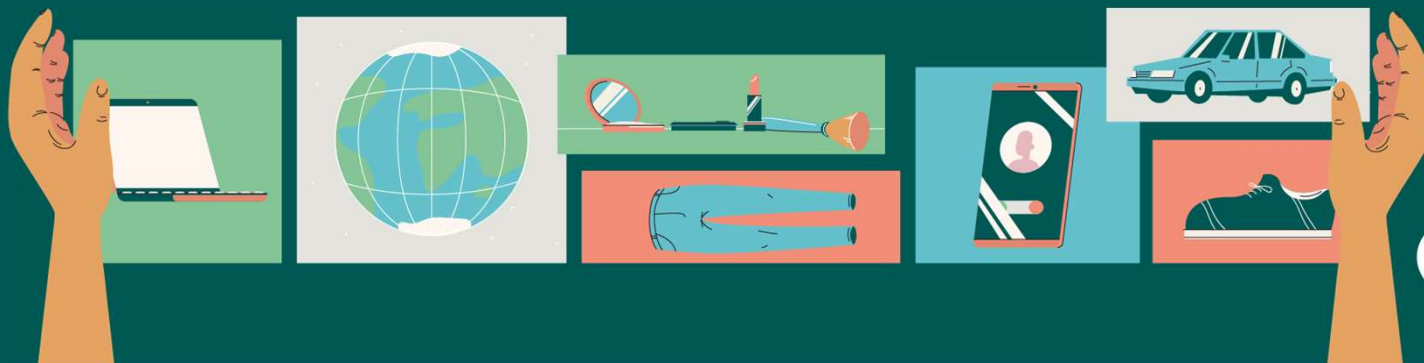
Kotitalouksien kulutuksen yhteys ilmastotoimiin ja -politiikkaan

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kansainvälinen ilmasto-paneeli IPCC 2022

Kulutuksen keinoin voitaisiin maailmanlaajuisesti pienentää kasvihuonekaasupäästöjä 40–70 % vuoteen 2050 mennessä verrattuna nykykehitykseen.

Kansallinen ilmastopolitiikan suunnitelma KAISU

Osana keskipitkän aikavälin ilmasto-
suunnitelmaa kuluttajia kannustetaan
hiilijalanjäljen puolittamiseen.

Hiilijalanjäljen
arvioinnissa auttaa
Ilmastodieetti.fi –laskuri

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suomen ilmastopaneeli

Kulutuksen keinoin voitaisiin pienentää suomalaisten henkilöä kohden laskettua hiilijalanjälkeä 0,7–0,8 tCO₂e.

➔ Kunnat luovat arjen puitteita kansalaisille.
Kuntakohtainen tieto palvelee vaikuttavien toimien suunnittelua.

Lähde päästövähennykselle:
Seppälä ym. 2022

Kuntien ja asukkaiden toimia pienentää kulutuksen hiilijalanjälkiä

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Päästöjen vähentämisen kolme näkökulmaa

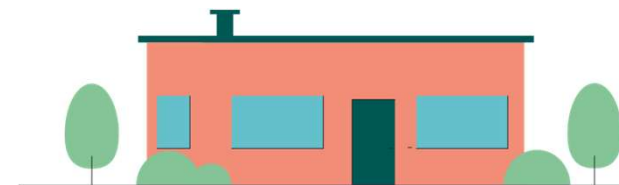

1. Kuluta kohtuullisemmin

2. Kuluta toisin

3. Paranna päästötehokkuutta

Asuminen ja energia

Kuluta kohtuullisemmin	Kuluta toisin	Paranna päästötehokkuutta
Kunta: Tilojen monikäyttöisyys ja käyttöaste	Kunta: Vähäpäästoiset energialähteet tuotantolaitoksissa ja kiinteistökohtaisesti	Kunta: Kiinteistökannan energiatehokkuus ja kiinteistöautomaatio
Asukas: Kohtuulliset asuinneliöt, yhteiset laitteet ja tilat, säästäväinen energiankäyttö	Asukas: Vähäpäästoiset kiinteistökohtaiset energiajärjestelmät, sähkönkulutuksen ajoittaminen	Asukas: Energiaremontit, älyohjaus

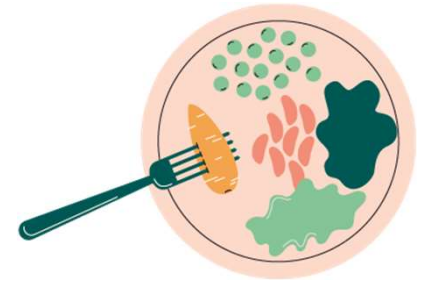
Liikkuminen

Kuluta kohtuullisemmin	Kuluta toisin	Paranna päästötehokkuutta
Kunta: Yhdyskunta-rakenne, saavutettavuus, palveluverkko	Kunta: Joukkoliikenne ja liikenne palveluna, kävelyn ja pyöräilyn väylästä ja liikkumisen sujuvuus	Kunta: Nopeusrajoitusten alentaminen, edellytykset sähköiselle liikkumiselle
Asukas: Asiointipaikkojen ja matkakohteiden valinta, asuinpaikka, etätyö	Asukas: Kulutavan valinta arkimatkoilla (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) ja pitkillä matkoilla	Asukas: Henkilöauton käyttövoima, taloudellinen ajotapa

Lähteinä hyödynnetty: Seppälä ym. 2022, Creutzig ym. 2022, Nissinen ym. 2015

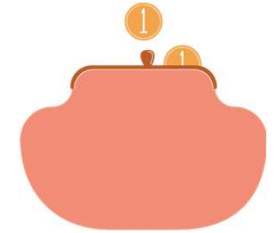
Ruoka

Kuluta kohtuullisemmin	Kuluta toisin	Paranna päästötehokkuutta
Kunta: Ruokahävikki julkisissa ruokapalveluissa	Kunta: Julkisissa ruokapalveluissa kasvis- ja kalapainotteisempi tarjonta	Kunta: Energiatehokkuus omissa ruokapalveluissa
Asukas: Ruokahävikki kotona ja lautashävikki ruokapalveluita käyttäessä	Asukas: Kasvis- ja kalapainotteisempi syöminen, lihan kulutuksen vähentäminen	Asukas: Ilmasto-vaikutuksiltaan vähäisten tuotteiden ja palveluiden suosiminen (tuoteryhmän sisällä)

Lähteinä hyödynnetty: Seppälä ym. 2022, Creutzig ym. 2022, Saarinen ym. 2019, Nissinen ym. 2015

Muut tavarat ja palvelut

Kuluta kohtuullisemmin	Kuluta toisin	Paranna päästötehokkuutta
Kunta: Huolto- ja korjauspalvelujen toimintaedellytysten vahvistaminen	Kunta: Kierrätys- ja uudelleenkäytön toimijoiden ja vertaistoiminnan edellytykset, kirjastot	Kunta: Energiatehokkuus kunnan omassa palvelujen tuotannossa
Asukas: Tavaroiden käyttöiän pidentäminen (vähennä uuden hankintaa)	Asukas: Käytettyjen tuotteiden hankinta, huolto- ja korjauspalvelut, yhteiskäyttö, kierrätys	Asukas: Ilmasto-vaikutuksiltaan vähäisten tuotteiden ja palveluiden suosiminen (tuoteryhmän sisällä)

Lähteinä hyödynnetty: Seppälä ym. 2022, Creutzig ym. 2022

© SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS. 2023. PIIRROKSET: FILM BUTIK.

Lähteet

Creutzig, F., Niamir, L., Bai, X., Callaghan, M., Cullen, J., Díaz-José, J., Figueroa, M., Grubler, A., Lamb, W. F., Leip, A., Masanet, E., Mata, É., Mattauch, L., Minx, J. C., Mirasgedis, S., Mulugetta, Y., Nugroho, S. B., Pathak, M., Perkins, P., ... Ürge-Vorsatz, D. (2022). Demand-side solutions to climate change mitigation consistent with high levels of well-being. *Nature Climate Change*, 12(1), 36–46. <https://doi.org/10.1038/s41558-021-01219-y>

IPCC. (2022). IPCC AR6 WGIII Mitigation of Climate Change Summary for Policymakers. <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/>

Nissinen, A., Heiskanen, E., Perrels, A., Berghäll, E., Liesimaa, V., & Mattinen, M. K. (2015). Combinations of policy instruments to decrease the climate impacts of housing, passenger transport and food in Finland. *Journal of Cleaner Production*, 107, 455–466. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2014.08.095>

Saarinen, M., Kaljonen, M., Niemi, J., Antikainen, R., Hakala, K., Hartkainen, H., Heikkinen, J., Joensuu, K., Lehtonen, H., Mattila, T., Nisonen, S., Ketoja, E., Knuutila, M., Regina, K., Rikkinen, P., Seppälä, J., & Varho, V. (2019). Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät. RuokaMinimi-hankkeen loppuraportti (Nro 47; Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja, s. 160). https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161742/VNTEAS_47_Ruokavaliomuutoksen%20vaikutukset.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Seppälä, J., Ollikainen, M., Savolainen, H., Häkkinen, T., Saarinen, M., Liimatainen, H., Vainio, A., Kurnitski, J., Niemistö, J., Niva, M., & Weaver, S. (2022). Kuluttajien mahdollisuudet Suomen päästövähennysten vauhdittamiseksi (Nro 5/2022; s. 52). Suomen ilmastopaneeli. <https://www.ilmastopaneeli.fi/wp-content/uploads/2022/12/ilmastopaneelin-raportti-5-2022-kuluttajien-mahdollisuudet-suomen-paastovahennysten-vauhdittamiseksi.pdf>

Ympäristöministeriö. (2022). Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma. Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035 (12:2022; Ympäristöministeriön julkaisuja, s. 202). <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-262-4>

Kiitos!

Marja Salo, erikoistutkija
Suomen ympäristökeskus
marja.salo@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

hiilineutraalisuomi.fi

CANEMURE